

କୃଷି ସ୍ଵଚନା ସେବା (ଧାନ)

ସ୍ଥାସ୍ତ୍ରୀୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ଦିରମ୍ (ରାଜ୍ୟ ତଥା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର) ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ କୋଡ଼ିଟ୍-୧୯ ର ସମସ୍ତ ନିୟମାବଳୀ ଓ ସାଧାରଣ ସତର୍କତା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ

୨୦୨୧ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ଦ୍ୱାରୀ ପକ୍ଷ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ନା :

ରୁଆ ଧାନ :

- ଅନ୍ୟ ପୁରୁଣା ଗଛରୁ ପିଲ ବାହାର କରି ଶୁନ୍ୟ ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କରନ୍ତୁ ଯେପରିକି ସବୁଆତେ ଗଛ ସଂଖ୍ୟା ସମାନ ଦେଖାଦେବ ତଥା ବର୍ଗମିଟର ପିଛା ଗଣ ଟି ବୁଦ୍ଧି ରହିବ ।
- ରୁଆଧାନରେ ବାଲୁଙ୍ଗା ଦମନ ପାଇଁ ବେନ୍ସଲପ୍ୟୁରନ୍ ମିଥାଇଲ + ପ୍ରିଟିଲାକ୍ଲୋର (ଲୋଣ୍ଟେନ୍ ପାଡ୍ରାର କିମ୍ବା ଇରେଜ ଷ୍ଟ୍ରୋଙ୍ ନାମରେ ବଜାରରେ ଉପଲବ୍ଧ) ଏକରକୁ ୪ କି.ଗ୍ରା ହିସାବରେ ସମାନ ପରିମାଣର ବାଲି ସହିତ ମିଶାଇ ରୋଇବାର ଣ ରୁ ୭ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରେୟୋଗ କରନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଏକର ପ୍ରତି ୮୦ ଗ୍ରାମ ପାଇରାଜୋସଲପ୍ୟୁରାନ୍-ଇଥାଇଲ ରୋଇବାର ଣ ରୁ ୫ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଏକର ପ୍ରତି ୧୨୦ ମି.ଲି. ବିସପାଇରିବାକ୍ ସୋତିଯମ୍ ୧୦ ଏସ. ସି. (ନେମିନି ଗୋଲୁ) ରୋଇବାର ୧୦-୧୨ ଦିନ ପରେ କିମ୍ବା ତଳିରୁଆର ୧୫-୨୦ ଦିନ ପରେ ଏକର ପିଛା ପେନୋଷ୍ଟୁଲାମ ସହିତ ସାଇହାଲେଫୋପ ବ୍ୟୁଟାଇଲ (ଭିଭାୟା) ୧୦୦ ମି.ଲି. କିମ୍ବା ଏକର ପ୍ରତି ୨୪୦ ଗ୍ରାମ + ୫୦ ଗ୍ରାମ ଫେନୋକ୍ଲାପ୍ରପ-ପି-ଇଥାଇଲ + ଇଥୋକ୍ଲାପ୍ରପ୍ୟୁରନ୍ (ରୋଇସ ଷାର+ ସନ୍ରାଇଜ୍), ୧୭ ଲିଟର କ୍ଷମତା ବିଶିଷ୍ଟ ସ୍ତେପରରେ ଟାଙ୍କି ଦ୍ୱାରା ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- ସହି ଖାଲୁଆ ଓ ମଧ୍ୟମ ରୁଆ ଧାନ ଜମିରେ ପିଲ ଆସିବା ସମୟରେ ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ କିସମ ପାଇଁ ଏକର ପିଛା ଗାନ୍ଧ କି.ଗ୍ରା. ଯୁରିଆ ଏବଂ ଶଙ୍କର ଜାତୀୟ କିସମ ପାଇଁ ଏକର ପ୍ରତି ୪୭ କି.ଗ୍ରା. ଯୁରିଆ ପ୍ରେୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଯେଉଁ ଜମିରେ ଦସ୍ତା ପରିମାଣ କମ ଥିବ, ଏକ ଏକର ପିଛା ଜିଙ୍କ-ଇ.ଟି.ଟି.୧ ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ ଅଧା ଗ୍ରାମ ମିଶାଇ ତଳି ରୋଇବାର ୩୦ ଦିନ ଏବଂ ୪୫ ଦିନ ପରେ ଦୂଇ ଥର ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଜିଙ୍କ-ସଲଫେଟ୍ ୦.୪% (ଅର୍ଥାତ୍ ଏକର ପାଇଁ ୨ କି.ଗ୍ରା. ଜିଙ୍କ-ସଲଫେଟ୍ ସହିତ ୧୦ କି.ଗ୍ରା. ବୁନକୁ ୪୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦ୍ୱାରା) ୧୫ ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ତିନି ଥର ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- କାଣ୍ଡବିନ୍ଧା ପୋକ ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ସମାବନା ଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଟ୍ରାକକୋଗ୍ରାମା ଜାପୋନିକମ୍ ପରଜିବୀର ଅଣ୍ଟା ଏକର ପ୍ରତି ୫୦,୦୦୦ (ଅର୍ଥାତ୍ ୩୮ ଟ୍ରାକକୋକାର୍ଟ) ପ୍ରଜାପତି ଦେଖାଦେବା ଯାଏ ପ୍ରତି ସପ୍ତାହ ଅନ୍ତରରେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।
- କାଣ୍ଡବିନ୍ଧା ପୋକ ଓ ପତ୍ରମୋଡା ପୋକର ଦମନ ପାଇଁ ଏକର ପିଛା ଗୋଟିଏ ଲାଇଟ ଟ୍ରାପ୍ (ଆଲୋକ ପଣ୍ଡା) ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।
- ଧାନ ଫଂସଲରେ କାଣ୍ଡବିନ୍ଧା ପୋକ ଏବଂ ପତ୍ରମୋଡା ପୋକର ନିରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଏକର ପିଛା ତିନୋଟି ଫେରୋମୋନ୍ ଟ୍ରାପ ରଖନ୍ତୁ । ଯଦି ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ଟ୍ରାପ ପିଛା ୪ ରୁ ୫ଟି ପୁରୁଷ ପ୍ରଜାପତି ପଢନ୍ତି, ତେବେ

ଏକର ପିଛା ୮୦୦ ମି.ଲି. ଆଜାତିରାକ୍ଷିନ୍ କିମ୍ବା ୪ କି.ଗ୍ରା. କ୍ଲୋରାନ୍ଟର୍ନିଲିପ୍ରୋଲ୍ ୪% ଜି.ଆର. ସହିତ ସମାନ ଭାବରେ ବାଲି ମିଶାଇ କିମ୍ବା ୩୦ ମି.ଲି. କ୍ଲୋରାନ୍ ଟାନିପ୍ରୋଲ୍ ୧୮.୫% ଏସ.ସି. ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ କିମ୍ବା ୧୦ କି.ଗ୍ରା. କାର୍ଟାପ ହାଇଡ୍ରୋକ୍ଲୋରାଇଡ୍ ୪ ଜି. କିମ୍ବା ୪୦ ଗ୍ରାମ ଫୁଲିବେଣ୍ଟାଟିଆମାଇଡ୍ ୨୦ ଚବ୍ଦ୍ୟ.ଜି. ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

- ଧାନବୁଦା ପ୍ରତି ଯଦି ୭ଟି ମୋଡାପତ୍ର ଦେଖାଯାଏ, ତେବେ ପତ୍ରମୋଡା ପୋକର ନିୟମଙ୍ଗଣ ପାଇଁ ଏକର ପିଛା ୩୦ ମି.ଲି. କ୍ଲୋରାନ୍ଟର୍ନିଲିପ୍ରୋଲ୍ ୧୮.୫ % ଏସ.ସି. କିମ୍ବା ୪୦ ଗ୍ରାମ ଫୁଲିବେଣ୍ଟାଟିଆମାଇଡ୍ ୨୦ ଚବ୍ଦ୍ୟ.ଜି. କିମ୍ବା ୪୦୦ ଗ୍ରାମ କାର୍ଟାପ ୪୦ ଚବ୍ଦ୍ୟ.ପି. କିମ୍ବା ୨୪୦ ମି.ଲି. କୁଳମାଳପଂସ୍ ୨୫ ଲ.ସି. ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ପତ୍ରାଇଦ ପୋଡା ରୋଗ ଦମନ କରିବା ପାଇଁ ଚେବୁକୋନାଜୋଲ୍ ୪୦% ସହିତ ପ୍ରାଇପ୍ଲୋକ୍ଷିଷ୍ଟ୍ରିନ୍ ୨୫% ଚବ୍ଦ୍ୟ.ଜି. ୦.୪ ଗ୍ରାମ କିମ୍ବା ପ୍ରେପିକୋନାଜୋଲ୍ ୩୫% ଏ ମି.ଲି. ଏକ ଲିଟର ପାଣିରେ କିମ୍ବା ହେକ୍ଲୁକୋନାଜଳ ୪୦% ୨ ମି.ଲି. କିମ୍ବା ଭାଲିତାମାଇସିନ୍ ୩ ଏଲ ୨ ମି.ଲି. ଏକ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ୭-୧୦ ଦିନ ଅନ୍ତରରେ ଦୂଇଥର ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ । ଏକ ଲିଟର ପ୍ରତି ୨୦୦ ଲିଟର ଦୂରଣ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଧାନ ଗଛରେ ପତ୍ରପୋଡା/ପତ୍ରାଗାର ରୋଗ ଦେଖାଦେଲେ ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ କପର ଅକ୍ଷିକ୍ଲୋରାଇଡ୍ ୧.୫-୨.୦ ଗ୍ରାମ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ । ୧ ଏକର ଜମି ପାଇଁ ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣି ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।
- ମହିଳା ରୋଗ ଦେଖାଦେଲେ ଏକ ଲିଟର ପାଣିରେ ଚେବୁକୋନାଜୋଲ୍ ୪୦% + ପ୍ରାଇପ୍ଲୋକ୍ଷିଷ୍ଟ୍ରିନ୍ ୨୫% (ନେଟିଭୋ ୩୫% ଚବ୍ଦ୍ୟ.ଜି.) ୦.୪ ଗ୍ରାମ କିମ୍ବା କାର୍ବେଣ୍ଟାଜିମ୍ ୪୦ ଚବ୍ଦ୍ୟ.ପି ୨ ଗ୍ରାମ ହିସାବରେ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ । ନତୁବା ଏକ ଲିଟର ପାଣିରେ ସତେଜ ବେଳପତ୍ର ବଟା (୨୫ ଗ୍ରାମ ପତ୍ର) କିମ୍ବା ତୁଳସୀପତ୍ର ବଟା (୨୫ ଗ୍ରାମ ପତ୍ର) କିମ୍ବା ନିୟ ପତ୍ର ବଟା (୨୦୦ ଗ୍ରାମ ପତ୍ର) ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।

ଶୁଖିଲା ବୁଣୀ ଧାନ :

- ଖାଲୁଆ ଜମିରେ ଶୁଖିଲା ବୁଣୀ ଧାନରେ ଯଦି କୌଣସି ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇନାହିଁ ତେବେ ସେହି ଜମିରେ ୭ ରୁ ୧୦ ସେ.ମି. ଠିଆ ପାଣି ଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ବେତନଟି କରନ୍ତୁ । ବେତନଟି ସରିବା ପରେ ଗଭୀର ୩ ମଧ୍ୟମ ଗଭୀର ଜମିରେ ଏକର ପିଛା ୧୮ କି.ଗ୍ରା. ଏବଂ ସଞ୍ଚ ଖାଲୁଆ ଜମିରେ ଏକର ପିଛା ୩ କି.ଗ୍ରା. ଘୁରିଆ ପିଲାସାର ଭାବେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଶୁଖିଲା ବୁଣୀ ଧାନ ଜମିରେ ଯଦି କୌଣସି ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥାଏ ତେବେ ଅଧିକ ପିଲ ଆସିବା ସମୟରେ ଦ୍ଵିତୀୟ ପିଲାସାର ଭାବେ ଏକର ପ୍ରତି ୧୮ କେ.ଜି ଘୁରିଆ ଏବଂ କମ ଅବଧି ଭଇ ଜମି ପାଇଁ କେଣ୍ଟା ବାହାରିବା ସମୟରେ ଏକର ପ୍ରତି ୧୮ କେ.ଜି. ଘୁରିଆ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ତଳିଘରରେ ପତ୍ରଚିରା ରୋଗ ଦେଖାଦେଲେ ଏକ ଲିଟର ପାଣିରେ ୧ ମି.ଲି. ପ୍ରେପିକୋନାଜୋଲ୍ ୨୫ ଲ.ସି. କିମ୍ବା ମ୍ୟାଙ୍କୋଜେବ ୩୫ ଚବ୍ଦ୍ୟ.ପି. କିମ୍ବା ୧.୫ ଗ୍ରାମ କାର୍ବେଣ୍ଟାଜିମ୍ ୨୫% ସହିତ ମ୍ୟାଙ୍କୋଜେବ ୮% ଓ ୩୫ ଚବ୍ଦ୍ୟ.ପି ଡଲଭାବେ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- ଶୁଖିଲା ବୁଣୀ ଧାନରେ କାଣ୍ଡବିନ୍ଧା ପୋକ, ପତ୍ରମୋଡା ପୋକ, ପତ୍ରପୋଡା ରୋଗ, ପତ୍ରାଇଦ ପୋଡା ରୋଗ ଦେଖାଗଲେ ଉପରେ ଦିଆୟାଇଥିବା ରୁଆଧାନ ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସରଣ କରନ୍ତୁ ।
- ନିଅଣ୍ଟିଆ ବର୍ଷା ଅଞ୍ଚଳ ଏବଂ କେନାଳ ପାଣି ମିଲୁନଥୁବା ଜଳସେଚିତ ଜମି ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ନିଆଯାଇଥାଏ ।
- ରୁଆ କିମ୍ବା ବୁଣୀଧାନରେ ଉପମୁକ୍ତ ବତର ଥିଲେ ହୁଁ ସେ ଜାଗାରେ ଶାର୍ଷସାର ପକାନ୍ତୁ ।

- ପାଣି ଅଭାବରୁ ଧାନ ରୁଆ କାମ ଦେଇ ହୋଇଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ସହଳ କିମା ମଧ୍ୟମ ସହଳ କିସମର ୨୫-୩୦ ଦିନର ତଳି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । ଅଧିକ ଦିନିଆ କିସମର ୪୫-୫୦ ଦିନର ତଳି ୧୫ × ୧୫ ସେ.ମି. ବ୍ୟବଧାନରେ ବୁଦାପ୍ରତି ୪-୫ ଟି ତଳି ଅଗଭୀର କରି ସିଧା ଭାବେ ପୋତନ୍ତୁ ।
- ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବର୍ଷା ହେଉଥିଲେ ଅଗଷ୍ଟ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତଳିରୁଆ କରିପାରିବେ କିନ୍ତୁ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କରେ ଅଗଷ୍ଟ ୨୦ ସୁନ୍ଦା ତଳିରୁଆ ଶେଷ ହୋଇଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ବୁଣା କିମା ରୁଆ ଧାନରେ ପିଲଦେବା ଅବସ୍ଥାରେ ଅଧିକ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୁଖୁଲା ପାଗ ରହିଲେ ଜଳସେଚନ ଦେଇ ମାଟିର ବଚର ବଜାୟ ରଖନ୍ତୁ ।
- ଜମିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବଚର ନଥୁବା ସମୟରେ ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ମାହିଁ ।
- ଯଦି ତଳିଘରାରେ ଖାଦ୍ୟସାର ଅଭାବ ଜମିତ ଲକ୍ଷଣ ପଥା ପତ୍ର ହଳଦିଆ କିମା ପତ୍ର ଅଗ ଖରିଆ ପଡ଼ିଯାଏ, ତେବେ ଜିଙ୍କ୍ ସଲଫେଟ୍ ୦.୪% + ଯୁଗିଆ ୨.୪% ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- ନିଅଣ୍ଟିଆ ବର୍ଷା ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଧିକ ଦିନିଆ ତଳି ରୋଇବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ପୂର୍ବ ଗନ୍ଧୁରିତ ୯୦ ରୁ ୧୦୦ ଦିନିଆ କିସମ ର ମଞ୍ଜକୁ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବା କାହୁଅ ଜମିରେ ବୁଣି ଦିଅନ୍ତୁ କିମା ଧାତିରେ ପୁଣି ପକାଇଦିଅନ୍ତୁ ।
- ଜମିର ବଚର ଅଭାବ ଥିଲେ ଶୁଖୁଲା ବୁଣା ଧାନରେ କାଓଲିନ୍ ୩% କିମା ପୋଟୀସିଯମ୍ କ୍ଲୋରାଇଡ୍ ୧% କିମା ସାଇକୋସେଲ୍ ୧୦୦୦ ପିପି.୬୯ (୧କ ଲିଟର ପାଣି ଏକ ଗ୍ରାମ ହିସାବରେ) ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।

*****